



בית המשפט המחוזי בירושלים

16 ינואר 2014

ת"א 12-09-9260 זום 77 א.ש (2002) בע"מ נ'
מדינת ישראל - הטלוויזיה החינוכית

לפני כבוד השופטת גילה כנפי-שטייניץ

התובעים: 1. זום 77 א.ש (2002) בע"מ
2. אליהו הרשקוביץ
שניהם על-ידי ב"כ עו"ד גילעד רוגל

נגד

הנתבעת: מדינת ישראל - הטלוויזיה החינוכית הישראלית
על-ידי ב"כ עו"ד נדב ביננבאום
פרקליטות מחוז ירושלים (אזרחי)

פסק דין

1. לפניי תביעה לצו מניעה קבוע ולפיצויים בגין הפרת זכויות היוצרים של התובעת 1 בצילום הידוע המתעד את כף ידו של מרדכי ואנונו כשעליה רשום כי נחטף תוך ציון מקום חטיפתו ומועדה (להלן – הצילום).

רקע עובדתי

2. התובעת 1 (להלן – התובעת) היא בעלת זכויות היוצרים בצילום. הצילום צולם ע"י הצלם דני לנדאו ז"ל, בעת שהועסק ע"י התובעת.

3. ביום 5.5.12 בשעה 11:00 שודרה בטלוויזיה החינוכית תכניתו של העיתונאי בן כספית "הקשר הישראלי" שעסקה בפרשת מרדכי ואנונו, ובמהלכה הוצג הצילום ללא נטילת רשות התובעת וללא ציון שמה כבעלת זכויות היוצרים, למשך 7 שניות. תכנית זו שודרה בשנית ובשלישית בערוץ 23 ביום 8.5.12 וביום 9.5.12. כן הועלתה לאתר האינטרנט של הטלוויזיה החינוכית וניתן היה לצפות בה עד להסרתה ביום 7.6.12 (בסה"כ צפו בה באתר האינטרנט 57 צפיות).

4. הנתבעת מודה כי הפרה את זכויות היוצרים של התובעים בשידור התכנית במועדים שפורטו לעיל, אך היא מוסיפה וטוענת כי אין מדובר בארבע הפרות נפרדות אלא במסכת אחת של מעשים.



בית המשפט המחוזי בירושלים

16 ינואר 2014

ת"א 9260-09-12 זום 77 א.ש (2002) בע"מ נ'
מדינת ישראל - הטלוויזיה החינוכית

5. בכל המתייחס לסעדים שנתבקשו, הסכימה הנתבעת למתן צו המניעה שנתבקש (בע"מ 5 לפרוטוקול), והמחלוקת נסבה, אפוא, רק על שיעור הפיצויים.

ההפרה הקודמת

6. אין זו הפעם הראשונה בה הפרה הנתבעת את זכויות היוצרים של התובעת בכל המתייחס לצילום נשוא הדיון. ביום 13.5.00 הוצג הצילום ע"י הנתבעת בתכנית "תיק תקשורת", אשר חלק ממנה הוקדש לצילומים שמצאו דרכם אל "פנתאון התיעוד הלאומי". הצילום הוצג ללא היתר של התובעת וללא ציון שמה. התובעת הגישה תביעה נגד הנתבעת בגין הפרת זכויות יוצרים לבית משפט השלום בת"א, אשר קבע כי השימוש בצילום חוסה תחת החריג של שימוש הוגן ביצירה. בערעור שהוגש על פסק הדין לבית המשפט המחוזי בת"א התהפכה הקערה. בית המשפט המחוזי קבע כי הנתבעת לא הוכיחה שהשימוש היה הוגן, וכי היה עליה, לכל הפחות, לציין את שמה של התובעת כבעלת זכויות היוצרים. בית המשפט הוסיף וקבע כי "ערוץ טלוויזיה... אינו חופשי לעשות שימוש ביצירה כלשהי, ללא רשות בעל הזכויות, אך אם עשה שימוש כזה, אין הוא יכול להיחשב כמי שטיפל ביצירה טיפול הוגן, אם לא ציין מי בעל זכויות היוצרים ביצירה זו כלל". בית המשפט פסק לתובעת בגין ההפרה פיצוי ללא הוכחת נזק בסך 18,000 ₪ (ע"א (ת"א) 3038/02 זום תקשורת (1992) בע"מ נ' הטלוויזיה החינוכית הישראלית, 29.4.07. בשל טעות ציון שמה של התובעת בתביעה זו שלא כהלכה).

טענות הצדדים

7. התובעים טוענים כי מדובר בארבע הפרות נפרדות של זכויות היוצרים של התובעת בצילום אייקוני, בעל ערך היסטורי ועיתונאי ייחודי, ומבקשים לחייב את הנתבעת בפיצוי המרבי ללא הוכחת נזק בסך 100,000 ₪ בגין כל הפרה. התובעים טוענים כי הצילום הוצג בתכנית ללא מתן קרדיט בשל העדר מנגנון בקרה, ובשל רשלנות ועצימת עיניים, וכי גם כשהועמדה הנתבעת על התקלה, לא פעלה לתיקונה. התובעים מוסיפים וטוענים כי יש לשקול לחומרה את העובדה שהנתבעת היא גוף תקשורת מקצועי ממלכתי האמור להיות אמון על שמירת זכויות יוצרים. עוד יש לשקול לחומרה את העובדה שמדובר בהפרה חוזרת של הנתבעת, אשר תחת להפנים את לקחי פסק הדין הקודם שניתן בעניינה ולהקפיד הקפדה יתרה על שמירת זכויות היוצרים, הפרה פעם נוספת את זכות היוצרים של התובעת.



בית המשפט המחוזי בירושלים

16 ינואר 2014

ת"א 12-09-9260 זום 77 א.ש (2002) בע"מ נ'
מדינת ישראל - הטלוויזיה החינוכית

התובעים מוסיפים וטוענים כי בהתדיינות הקודמת חויבה הנתבעת בפיצוי של כ-90% מן הפיצוי המרבי ללא הוכחת נזק (שהיה אז 20,000 ₪), ולפי אותו המפתח יש לחייב את הנתבעת, לכל הפחות, בסך 90,000 ₪ בגין כל הפרה.

8. הנתבעת טוענת כי התכנית הופקה ע"י גורם חיצוני, חברת ההפקה באזז טלוויזיה בע"מ, אשר היתה אחראית להסדרת השימוש בחומר הארכיוני במסגרת התכנית, לרבות השמירה על זכויות היוצרים (חברה זו אף התחייבה לשפות את הנתבעת בגין כל סכום בו תחויב). הנתבעת טוענת כי השימוש בצילום, ללא מתן קרדיט, נעשה מתוך טעות בתום לב, שלא היתה צריכה להתרחש, ואשר קרתה אף שהופעלו מנגנוני הביקורת שמטרתם למנוע טעויות מסוג זה. הנתבעת מוסיפה וטוענת כי עלות השימוש בצילום, בהיתר התובעת, עולה כדי 1,000 ₪ לכל היותר. באזז, אשר הכירה בטעות שנעשתה, אף פנתה לתובעים בהצעה לפיצוי בסכום העולה כמה מונים על עלות השימוש בצילום, אך התובעת העדיפה להגיש את התביעה. הנתבעת טוענת עוד כי לו היה ניתן קרדיט לתובעת, היה בכך משום שימוש הוגן בצילום, וגם בכך יש כדי להשפיע על סכום הפיצוי שייפסק. נטען כי מדובר בשימוש קצר, שאינו מסחרי, לתקופה קצרה ובזמני שידור שוליים בהם נתוני הצפייה נמוכים. הנזק הממשי לתובעים היה קטן, והרווח לנתבעת מן התכנית כולה, כפי שעלה מעדות מנהלת באזז, היה אפסי.

הכרעה

9. אין מחלוקת כי הנתבעת הפרה את זכויות היוצרים של התובעת בצילום, והמחלוקת נסבה אך על סכום הפיצוי שיש לפסוק לתובעת בגין ההפרה.

10. ענייננו בפסיקת פיצויים ללא הוכחת נזק. הצדדים חלוקים בשאלה האם שלושת שידורי התכנית, וכן העלאתה לאינטרנט, מהווים ארבע הפרות או הפרה אחת בשל היותם "מסכת אחת של מעשים" (ס' 56ג) לחוק זכות יוצרים, תשס"ח-2007). נפקות המחלוקת כיום, לאחר תיקון החוק, ובהעדר פיצוי מזערי, היא רק לענין "תקרת" הפיצוי הסטטוטורי החלה בענייננו: האם תקרת פיצוי בסך 100,000 ₪ שהיא התקרה החלה בגין הפרה אחת, או תקרת פיצוי בסך 400,000 ₪ בגין ארבע הפרות כנטען בכתב התביעה.



בית המשפט המחוזי בירושלים

16 ינואר 2014

ת"א 9260-09-12 זום 77 א.ש (2002) בע"מ נ'
מדינת ישראל - הטלוויזיה החינוכית

11. נראה, לכאורה, כי בענייננו אכן מדובר בהפרות שבוצעו ב"מסכת אחת של מעשים", כלשון ס' 56(ג) לחוק זכות יוצרים, ואשר יש לראותן כהפרה אחת. מדובר בהפרת זכות היוצרים ביצירה אחת, ברצף אחד של מעשים ובסמיכות זמנים, באופן שניתן לראותם כפרשה עובדתית אחת (ורי דיון בענין זה בספרו של ט' גרינמן, זכויות יוצרים, הוצאת איש ירוק, 2008, מהדורה שניה, חלק ב', בע' 784, ת' אפורי, חוק זכות יוצרים, נבו הוצאה לאור, 2012, בע' 455). יחד עם זאת, משאין החוק קובע פיצוי מזערי לכל הפרה, ולנוכח התוצאה אליה הגעתי לאחר שקילת השיקולים המנחים בקביעת סכום הפיצויים כפי שתפורט להלן, אין למחלוקת באשר למספר ההפרות נפקות של ממש (ור' אפורי, שם).

12. באשר לשיעור הפיצויים, מונה ס' 56(ב) לחוק זכות יוצרים חלק מן השיקולים אותם רשאי בית המשפט לשקול בבואו לפסוק פיצויים בגין הפרת זכות יוצרים. בין שיקולים אלה נמנים היקף ההפרה, משך הזמן שבו בוצעה ההפרה, חומרת ההפרה, הנזק הממשי שנגרם לתובע, הרווח שצמח לנתבע בשל ההפרה, מאפייני פעילותו של הנתבע, טיב היחסים שבין הנתבע לתובע ותום לבו של הנתבע. בענייננו, אין מדובר בצילום שגרת. מדובר בצילום ידוע ובעל ערך עיתונאי מיוחד, שהתובעת, שזו פרנסתה, זכאית לפירותיו, אם בציון שמה כבעלת זכות היוצרים ואם בתשלום. הצילום הוצג בתכנית לשניות בודדות. התכנית שודרה שלוש פעמים במועדים סמוכים וברייטינג שאינו גבוה, והועלתה לאינטרנט. שוכנעתי כי הצגת הצילום בתכנית נבעה מטעות של מי שהופקד על כך בחברת ההפקה, אולם מאידך כי לא הופעל מנגנון בקרה מספק למניעת טעויות מסוג זה. עלות השימוש בתמונה, לו נעשה בה שימוש בהיתר, הוא כ- 1,600 ₪, ללא מע"מ (עדות התובע 2 בע' 21. בחקירה חוזרת טען ל- 2,800 ₪ בע' 22). מאידך, הנתבעת לא הפיקה משידור הצילום רווח כספי ישיר, מעבר לדמי ההיתר שחסכה.

13. הנני סבורה כי מתוך כלל השיקולים שפורטו לעיל, יש ליתן בענייננו משקל מיוחד לשני שיקולים מרכזיים: **האחד**, דמי הרישיון שהיו משולמים אילו שודר הצילום בהיתר:

"דמי הרישיון שהיו משולמים אילו היתה מתבקשת רשות התובע מראש, עשויים להיות קריטריון חשוב בהערכת גובה הנזק שנגרם. אמנם יש להבחין בין שימוש שנעשה תוך הפרה לבין קבלת רישיון מראש, כדי לא לעודד הפרת זכות יוצרים, אולם... אין סיבה ממשית שלא להסתייע בדמי הרישיון המקובלים להערכת הנזק



בית המשפט המחוזי בירושלים

16 ינואר 2014

ת"א 12-09-9260-09 זום 77 א.ש (2002) בע"מ נ'
מדינת ישראל - הטלוויזיה החינוכית

שנגרם... כך גם במקרים של הפרה חמורה ושלא בתום לב פסיקת הפיצויים לא צריכה להיות מנותקת מהערכת הנזק הממשי (אפורי, שם, בע' 448).

השני, העובדה שמדובר בהפרה שניה של הנתבעת בהתייחס לאותו צילום עצמו, ולצורך בהרתעתה מפני הפרה נוספת (ט' גרינמן, בע' 787, ת' אפורי, בע' 452). נוכח שיקולים אלה, ובנסיבות ענייננו, הנני סבורה כי יש לפסוק לתובעת פיצוי שיבטא את הצורך בהרתעת המפר, ע"י פסיקת סכום פיצוי הגבוה מן הסכום שנפסק בגין ההפרה הקודמת, אולם שלא יהיה מנותק באופן בלתי סביר ובלתי מידתי מן הנזק הכספי הממשי שנגרם לתובעת. הנני מעמידה, אפוא, את סכום הפיצוי על סך 27,000 ₪, נכון למועד פסק הדין.

התוצאה

14. ניתן, אפוא, צו מניעה קבוע האוסר על הנתבעת לעשות שימוש בצילום, אלא אם יינתן לתובעת קרדיט נאות ע"י ציון שמה בעת הקרנת הצילום. עוד הנני מחייבת את הנתבעת לשלם לתובעת פיצוי בסך 27,000 ₪. הנתבעת תוסיף ותשלם לתובעת את אגרת בית המשפט בצירוף הפרשי הצמדה וריבית ממועד תשלומה, וכן שכ"ט עו"ד בסך 6,000 ₪.

מזכירות בית המשפט תמציא פסק הדין לב"כ הצדדים.

ניתן היום, ט"ו שבט תשע"ד, 16 ינואר 2014, בהעדר הצדדים.

גילה כנפי-שטייניץ, שופטת